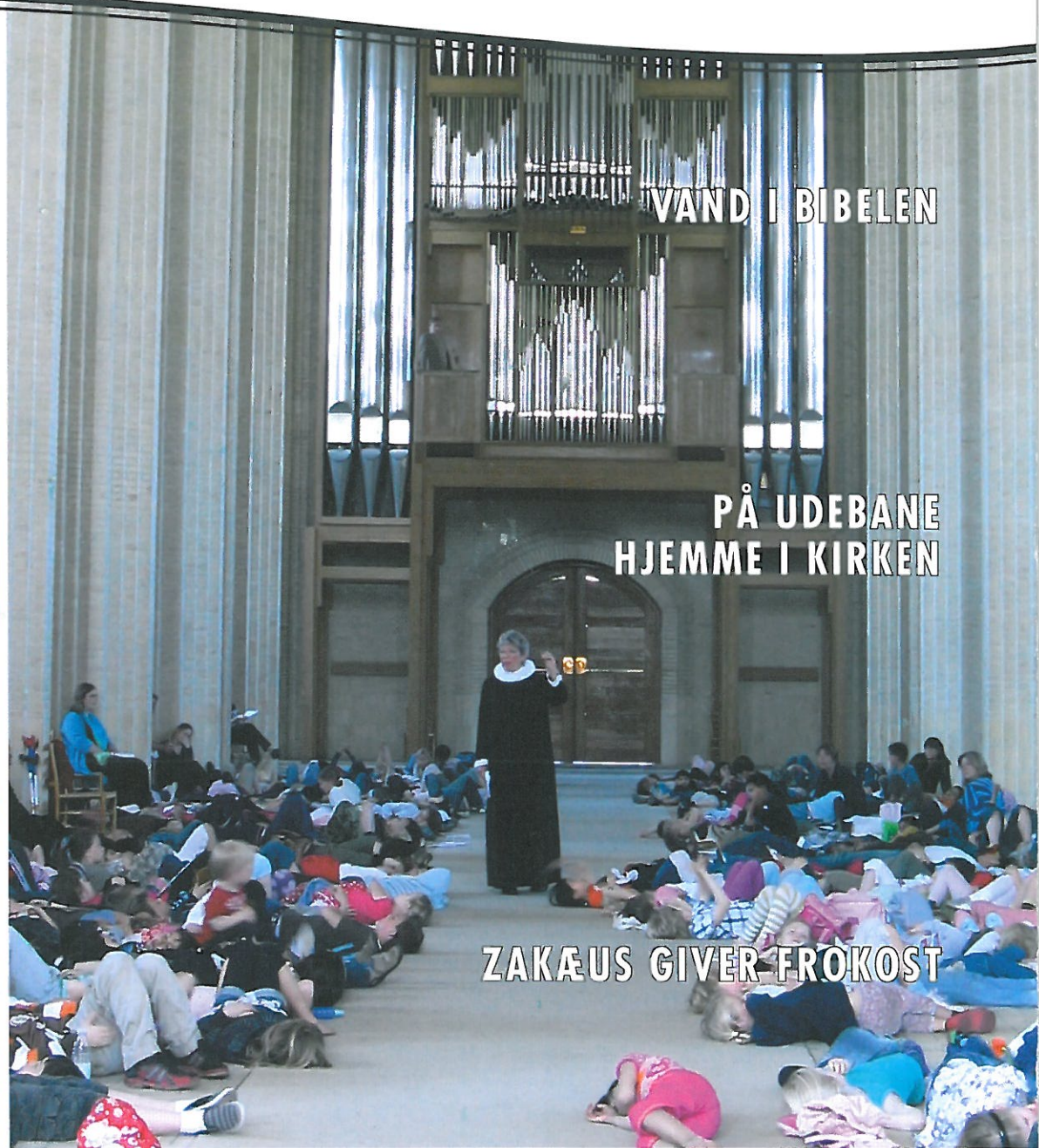

KIRKEN UNDERVISER

– Det aktuelle tidsskrift for kirkens pædagogik og undervisning

December | 2013

VAND I BIBELEN

PÅ UDEBANE
HJEMME I KIRKEN

ZAKÆUS GIVER FRØKOST

>4

TEMA:

SKOLEN PÅ BESØG I KIRKEN

Undervisningsmodeller | Praktisk pædagogisk arbejde | Kirkeligt børne- og ungdomsarbejde | Andagter og gudstjenester | Anmeldelser og litteratur

Om at forberede sig til skolens besøg

Hvordan forbereder man sig fra kirkens side, når skolen kommer på besøg?

Hvordan modtager præst og medarbejdere en skoleklasse? Hvilket sprogbrug benytter man sig af ved en sådan lejlighed? Hvilke aktiviteter planlægger man? Her i det sidste blad i årgang 2013 øser en række fagfolk af deres erfaring med at modtage skolen på besøg i kirken.

Det præciseres af Charlotte Chammon, at et besøg af en skoleklasse, der har et bestemt emne på programmet, er en oplagt mulighed og udfordring for kirken at vise og få fortalt om noget af alt det, kirken har at byde på. I tillæg anbefaler hun, at man som forberedelse sætter sig ind i skolens trinmål og desuden tænker i tværfaglighed.

Med sine artikler giver Helle Krogh Madsen et velbegrundet fundament for at finde det rette sprogbrug frem, når man modtager skoleklasser i kirken og fremhæver, at sådanne besøg foregår på skolens grundlag. Hun udtrykker, at man godt kan tale engageret uden at inkludere tilhørerne i et "vi". Den sidste artikel handler om samtalen, at man har ansvar for at udveksle kundskaber og synspunkter om religion og religiøse spørgsmål.

I en vægtig artikel præsenterer Preben Medom Hansen hvad der er kernen i skolefaget Kristendomskundskab. Han opregner og analyserer skolens formålsparagraf samt fagformål og trækker op, hvordan faget vægtes i forhold til undervisning i andre religioner. Endelig trækkes det frem, at mødet med de forskellige former for livsspørgsmål og svar i kristendommen og andre religioner skal give eleverne grundlag for personlig stillingtagen og medansvar i et demokratisk samfund.

De følgende tre artikler er eksempler på, hvordan man har modtaget skoleklasser på besøg i kirken. Lone Ahlers gengiver, hvordan man har succes med at invitere 1. og 2. klasser til oplevelser i kirken under temaet "Vand i Bibelen". Susanne Pedersen beskriver, hvordan 5. klasser har været inviteret på "Rejse til Jerusalem" og til frokost hos Zakæus. Karen Togsverd Hansen øser af sine erfaringer med at rykke ind på et gymnasium sammen med en imam og formulere sig overfor 3. g'ere om tro samt besvare spørgsmål. Til afslutning evaluerer lærer Birgitte Longholm, hvordan det har været at komme på besøg i kirken med skoleklasser.

Anne Marie Boile Nielsen

Kirken Underviser

- er et tidsskrift til inspiration for alle i kirkens forskellige former for undervisning
- praktisk hjælp til det pædagogiske arbejde i menigheden og det kirkelige børne- og ungdomsarbejde
- undervisningsmodeller til brug for børn, unge og voksne
- forslag til andagter og gudstjenester
- teologisk-pædagogisk information
- anmeldelser og omtale af nye undervisningsmaterialer og litteratur med relevans for det pædagogiske arbejde i kirke og menighed

www.kirken-underviser.dk

Redaktion

Anne Marie Boile Nielsen, Charlotte Chammon (ansvh.), Preben Medom Hansen, René Høeg, Hanne Høgild (ansvh.), Per Vibskov Nielsen og Pernille Nærvig Petersen.

Redaktionssekretær:

Anne Marie Boile Nielsen
Peter Bangs Vej 1, 2000 Frederiksberg,
tlf.: 60 77 32 78

Sats, layout: Lena Maria Rasmussen
Unitas Forlag a/s

Forsidefoto: Troels Gade, "Pinseprojekt i Grundtvigs Kirke".
ISSN: 1602-2785

Udgiver:

3K uddannelsen
Peter Bangs Vej 1, B
2000 Frederiksberg
tlf.: 38 38 41 20
www.3k.diakonissen.dk

3K DIAKONISSESTIFTELSEN

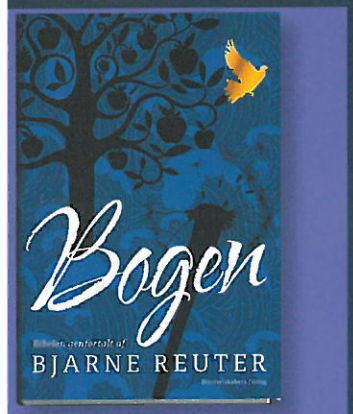
Målsætning for 3K uddannelsen:
Formålet med uddannelse til professionsbachelor i kristendom, kultur og kommunikation (3K) er at kvalificere til selvstændigt at kunne tilrettelægge, organisere og gennemføre opgaver inden for kommunikation, undervisning, omsorg og ledelse i forbindelse med kristendoms- og kulturformidling i folkekirken, frikirker, kirkelige organisationer og andre foreninger, organisationer og institutioner.

Tryk: Tarm Bogtryk

Abonnement:

Årsabonnement (4 numre) kr. 235,-
Løssalg kr. 75,-
Henvendelse til:
Kirken Underviser c/o Unitas Forlag
Frederiksberg Allé 10
1820 Frederiksberg C
tlf.: 36 16 64 81
E-mail unitas@unitasforlag.dk

Indhold

04 DET GODE SAMARBEJDE
MED SKOLEN OG OM
AT TÆNKE I TRINMÅL

ved Charlotte Chammon.

06 PÅ UDEBANE
HJEMME I KIRKEN

ved HELLE KROGH MADSEN

08 ET FÆLLES RUM
FOR SAMTALE

ved HELLE KROGH MADSEN

09 KRISTENDOMSKUNDSKAB

ved PREBEN MEDOM HANSEN

12 VAND I BIBELEN

ved Lone Ahlers

14 ZAKÆUS GIVER FROKOST

ved Susanne Pedersen

16 TRO MØDER TRO

ved Karen Togsverd Hansen

18 SKOLEN PÅ BESØG I KIRKEN

ved Bitten Longholm

20 ANMELDELSER

DER ER MANGE GODE MÅDER AT UDVIKLE DET GODE
SAMARBEJDE MED DEN LOKALE SKOLE PÅ.

Det gode samarbejde med skolen

Af Charlotte Chammon, sognepræst i Nørre
Herlev og Uvelse sogne • chch@km.dk

Mange kirker og præster får gennem skoletjenesten "lette" besøg. Besøg, hvor kontakten er formidlet, læreren har meldt sig til og er interesseret i emnet. Præsten modtager materiale fra skoletjenesten og skal kun forberede sig, ikke tænke alle de store tanker selv.

Andre gange ringer læreren fra 4. B på den lokale skole og spørger om de må komme på besøg, for de har lige arbejdet med et emne, hvor det ville passe perfekt med et besøg i den lokale kirke – og allerhelst i morgen!

Men det sker også, at vi præster sidder med en ide, et emne eller en tanke om et besøg, som vi synes kunne være oplagt og derfor selv tager kontakt med skolen og spørger om det ikke kunne være noget med et sådan besøg.

Mulighed og udfordring

Uanset hvilket besøg der er tale om, så er det en oplagt mulighed for at få vist noget af alt det, vi har at byde på, frem og få fortalt noget af alt det, vi ved og kan.

Men det er også en udfordring! For hvordan er det lige man får 24 elever fra 4. klasse til at sidde stille og lytte efter, hvad vi har at sige?

Aktivitet og bevægelse

Ligesom med både minikonfirmander og konfirmander er det en god ide at huske at tænke læringspædagogik og ikke kun "at nu har vi endelig fanget de elever ind" - og så holde et foredrag for dem i prædikenform eller noget der ligner.

Eleverne skal aktiveres! Tænk bevægelse ind i besøget. Lad dem flytte sig rundt, hvis det er kirkebygningen, det handler om, mens der fortælles om de forskellige dele af kirken. Lad dem gå omkring på kirkegården i små grupper, hvis det handler om død og begravelse. Lad dem finde spørgsmål og svar, hvis det er en bedre mulighed.

En ting er helt sikkert, hvis vi serverer et foredrag, hvor læreren skal tisse på eleverne og sidde på de mest urolige gennem hele seancen, så kommer de ikke igen...! ■

» At få en klasse på besøg i kirken er en oplagt mulighed for at få vist noget af alt det, vi har at byde på,

OM AT TÆNKE I TRINMÅL

DET GIVER GOD MENING, AT VI TILBYDER AT HJÆLPE LÆRERNE MED AT OPNÅ FÆLLES TRINMÅL.

Af Charlotte Chammon, sognepræst i Nørre Herlev og Uvelse sogne • chch@km.dk

Folkeskolen er presset på tid, det er der ingen tvivl om. Gennem årene er det blevet pålagt folkeskolen at undervise i flere og flere emner og færdigheder. Derfor kan det være en god ide at tænke i Fælles mål, hvis man har en god ide, om et besøg eller en aktivitet. Fælles mål er Folkeskolens mål og indholdsbeskrivelse for undervisningen i de enkelte fag.

Slutmål og trinmål

Der er et slutmål og trinmål for hvert enkelt fag – og de mål er folkeskolens fælles nationale mål for hvad undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har opnået visse kundskaber og færdigheder ved afslutning

af undervisningen efter 9. klasse og efter bestemte klassetrin.

Fx kan man læse i Fælles mål for faget kristendom, at eleverne efter 3. klasse bl.a. skal have tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at kende til centrale fortællinger fra Det Gamle og Nye Testamente, at tale om indholdet af de bibelske fortællinger og gengive udvalgte bibelske fortællinger på forskellig vis.

Tværfaglighed

Det betyder, at hvis man drømmer om at lave noget for skolen om fortællingerne fra Det gamle Testamente, så giver det god mening, at vi tilbyder at hjælpe med at opnå

fælles trinmål efter 3. klasse. Det kan også være en god ide at kigge i delmålene for andre fag, da et projekt sagtens kan være tværfagligt. Det vil måske endda betyde, at der vil være flere lærere at kontakte og flere timer at tage af i den samlede pulje for klassen, og at projektet måske derfor lettere vil kunne gennemføres.

Tag kontakt i god tid

Ydermere er det altid en god ide, at kontakte lærerne i rigtig god tid, hvis man selv har et projekt. Næste skoleårs planlægning går i gang før sommerferien – og jo før læreren får nys om en god ide, jo lettere er det at planlægge at være med. ■

PÅ UDEBANE HJEMME I KIRKEN

KRISTENDOMMEN SOM AKTUEL VIRKELIGHED

Af Helle Krogh Madsen, sognepræst Frederiksberg sogn
og leder af Folkekirkens Skoletjeneste, København
– Frederiksberg • hkm@km.dk

Fritagelsesparagraffen

Når der skal vedtages nye love for folkeskolen, og det sker med stadigt stigende hyppighed, er faget kristendomskundskab tit en særlig "knast", selvom det er et af skolens absolut mindste fag i forhold til antal skema-timer. Bl.a. kan ordet "forkyndelse" dukke op, og frygten for forkyndelse i faget er medvirkende til, at den såkaldte fritagelsesparagraf stadig-væk eksisterer. Som det eneste af skolens fag kan elever blive fritaget for kristendomskundskab, selvom faget de sidste mange år har været et rent kundskabsmeddelende fag på linje med alle andre fag i skolen - og selvom der i dagens samfund er god brug for, at børn ikke fritages for at lære om hinandens religioner, hvilket de trods navnet også gør i faget kristendomskundskab.

Frygt for "forkyndelse"

Fritagelsesparagraffen giver derfor sagligt set ikke mening, og det er da også på landsplan et meget lille antal elever, der fritages. Men fastholdelsen af paragraffen sender et signal om, at der i dette fag tilsyneladende er noget farligt på færde. - Et signal om frygt for "forkyndelse", der også kan være på spil, når klasser som led i undervisningen tager på besøg i en kirke - eller i en moske eller et helt tredje sted, hvor eleverne møder et stykke "religiøs virkelighed".

Møde en autentisk troende

I de situationer er det netop meningen, at eleverne skal møde nogen, for hvem en bestemt tro ikke bare er lærebogsstof, men livsgrundlag og hjerteblood; en "autentisk" troende eller ikke-troende af hvilken observans, det nu måtte være. Derfor vil det være paradoksalt, hvis præsten eller sognemedhjælperen (imamen, ateisten o.a.) blot optræder som en særlig veluddannet lærer. Det er ikke

Harpefortælling i Helligåndskirken

primært *viden*, kirken kan tilbyde skolen, når de to institutioner samarbejder, men eksempler på, hvordan den viden, som skolen skal give eleverne, er forbundet med aktuel virkelighed.

Relevant og spændende undervisning

Som i skoletjenestevirksomhed på museer og andre kulturinstitutioner sker det i de folkekirkelige skoletjenester ved at give eleverne mulighed for aktivt at opsøge og opleve forskellige sider af folkekirken, afhængigt af hvad der er relevant i det aktuelle undervisningsforløb, og meget ofte selv udtrykke sig på en eller anden måde i forlængelse heraf. Formålet er at få sat mursten, billeder, toner og levende ord og mennesker på undervisningens indhold.

På den måde bidrager besøg ud i "virkeligheden" - fx til kirker - for-

» At tale engageret om og ud fra sit eget standpunkt er ikke det samme som at gå ud fra, at tilhørerne deler synspunktet

håbentligt til at gøre undervisningen mere relevant og spændende. Men de bidrager også til at opfylde den danske folkeskoles dobbelte formål, som både er at formidle kundskaber og færdigheder, som samfundet og den enkelte har brug for og at gøre det på en måde, så det bliver en dannelsesproces for den enkelte elev.

"Vi kristne"

I en dannelsesproces har alle brug for at møde andres syn på livet og verden, som det sker, når en klasse møder og samtaler med fx

en præst. I den forbindelse er det vigtigt ikke at forveksle "forkyndelse" med at være klar i mælet om, hvad man som præst, sogne- og sognemedhjælper o.a. selv mener og tror på. At tale engageret om og ud fra sit eget standpunkt er ikke det samme som at gå ud fra, at tilhørerne deler synspunktet eller helst skal komme til det. Formuleringer, hvor man som kirkepræsentant inkluderer eleverne i udtryk som "vi kristne", "lad os bede" etc. hører derfor ikke hjemme i denne sammenhæng.

Bidrage til at opfylde formålet

Man kan naturligvis aldrig forudsige, hvad der kommer ud af samtale og samvær mellem mennesker, og i alle samtaler af betydning påvirker vi hinanden. Men *hensigten* i skolekirke-sammenhæng er aldrig at påvirke eleverne i en bestemt retning eller til at blive en del af kirkens "vi", men at bidrage til at opfylde formålet med undervisningen både i de fag, der indgår i det konkrete forløb og i folkeskolens overordnede formål (dannelsesaspektet).

Skolens vinkel

Dermed er man som præst, sogne- og sognemedhjælper etc. i skolekirke-samarbejdet på udebane på sin egen hjemmebane (kirken). Når skolen er på besøg i kirken, foregår det på det grundlag, der er skolens. Indholdsmæssigt vil det sige, at vinklen er det konkrete tema eller stofområde, der indgår i den aktuelle undervisning, og ikke hvad kirken generelt måtte ønske, at børn og unge synes og ved om kirke og kristendom. Er temaet fx dåb er vinklen ikke, at eleverne skal indøves i ritualer, så de kan det "næste gang de kommer i kirke", men - afhængigt af det konkrete forløb - hvorfor man holder dåb i kirken og hvad betydningen af dette ritual er, så eleverne kan forstå og genkende det, når de

støder på det i litteratur, på film, i andre religioner eller når de deltager i en dåb.

Det er også kun, hvis temaet er gudstjeneste eller lignende, det er kirken som gudstjenesterum, der er i fokus, selvom det oftest er sådan, vi som kirkemennesker tænker på den. I skolekirke-sammenhæng vil det ofte være andre vinkler, der gør det relevant at inddrage kirken. Fx:

- Kirkebygningen og kirkerummet som arkitektur
- Kirkens kunst og udsmykning
- Kirkerummet som ramme om fortællinger (bibelske, lokalhistorie, personahistorie (ex "salmedigterkirker", helgennavne)
- Kirkerummet som musiklokale/koncertsal/danse- el. dramasal
- Kirkerummet som ramme om fællessang
- Kirkerummet som ramme om debat og samtale
- Kirkerummet som udstillingssted
- Kirkegården som kulturhistorie

Nærværende og vedkommende

Billedligt talt pilles kirken og kristendommen fra hinanden og enkeltdele studeres, som når klassen går på kunstmuseum og får omvisning i et bestemt tema, men ikke i hele samlingen. Går man ind på de folkekirkelige skoletjenesters hjemmesider (jf www.folkekirkensskoletjeneste.dk), vil man kunne se et utal af variationer over, hvordan det sker i praksis. Fælles for projekterne er, at de udfolder kirken og kristendommen på forhåbentligt nærværende og vedkommende måder, så eleverne oplever, at der er tale om stofområder, som har betydet og stadigvæk betyder noget for nogle mennesker. I de fleste af dem indgår lokale kirkebesøg, der tilbage på skolen indgår i det videre undervisningsforløb. Det betyder, at præsten/kirken ikke får det sidste ord, men leverer replikker i en samtale. ■

Af Helle Krogh Madsen, sognepræst Frederiksberg sogn og leder af Folkekirkens Skoletjeneste, København – Frederiksberg • hkm@km.dk

ET FÆLLES RUM FOR SAMTALE

AT GIVE UDTRYK FOR DE FÆLLESMENNESKELIGE GRUNDERFARINGER

Påvirkningskraft contra poesi?

Ifølge bestemmelserne for undervisningen skal der arbejdes med salmer i skolen. Men det er svært at udfolde salmetekster og salmemelodier på cd i et klasselokale eller synge dem i en klasse, hvis hverken elever eller lærer kender dem. Derfor har mange lærere i årenes løb taget imod tilbud om deltagelse i salmeprojekter. Her dukker spørgsmålet om forkyndelse også op. For giver det mening at tage ord i munden og synge dem eller selv anvende dem i egne bud på nye salmetekster, hvis man ikke er enig i eller tror på det, ordene udtrykker? Og kan ordene sammen med melodien have så stærk en påvirkningskraft, at man kommer til at tro på dem, selvom man ikke gjorde det i forvejen?

Det kan naturligvis ikke udelukkes, men i skole-kirke-sammenhæng ses salmerne først og fremmest som poetiske udtryk for fællesmenneskelige grunderfaringer af liv, død, smerte, glæde, sorg m.v.. Eller som en elev i 4. klasse sagde efter et salmeprojekt, hvor klassen bl.a. havde arbejdet med Jakob Knudsens salme, *Tunge mørke natteskyer*. "Jeg bliver

så glad over, at der er andre der er mørkeræd".

Sprogliggørelse

Mennesker bliver ensomme af ikke at kunne sprogliggøre grundlæggende følelser og erfaringer, og selvom betydningen af at kunne sætte ord på noget er velkendt fra både psykologien, psykiatrien og almindelig menneskelig erfaring, eksisterer der i dag en udbredt religiøs sprogløshed. Det er naturligvis ikke skolens opgave at afhjælpe denne ved at forsøge at lære eleverne et bestemt religiøst sprog, men lige så selvfølgelig heller ikke at forsage religiøse udtryk af forskellig art (ord, billeder, genstande).

Engageret og respektfuld tale

Et nyttigt pejlemærke for, hvad der siges og gøres, når elever er på besøg i kirken er, hvad vi selv kunne forestille os, at vore egne børn oplevede ved besøg i en moske, i et budhistisk tempel, hos Ateistisk Selskab, hos asatroende etc.. I alle sådanne sammenhæng er det afgørende, at

der tales engageret og respektfuldt på samme tid. At samtalen hviler på forudsætningen: "Jeg står inde for dette her, men jeg ved og respekterer, at andre – også blandt jer formentligt – mener og tror, noget andet". Så vi undgår skræmmebilledet: at undervisning i religion fjernes fra det fælles rum – skolen – og gøres til en opgave for de enkelte religioner. Så præsten underviser de kristne børn i kristendom, imamen de muslimske børn i islam, rabbineren de jødiske børn i jødedom o.s.v., fordi man ikke magter eller orker den anstrengelse, det er at tale og agere, så alle kan være tilstede.

Bevare de fælles rum

Opsplitning er en for let – og for farlig løsning. I en verden, hvor religionerne skal leve tæt på hinanden og med et stigende antal religiøst betingede konflikter, er det altafgørende at bevare de fælles rum, hvor der udveksles kundskaber og synspunkter om religion og religiøse spørgsmål. Og her er skolens religionsundervisning et unikt forum med kirken som en af mange medspillere – på skolens bane. ■

» (det er) altafgørende at bevare de fælles rum, hvor der udveksles kundskaber og synspunkter om religion og religiøse spørgsmål.

KRISTENDOMSKUNDSKAB – HVAD ER KERNEN I FAGET?

FØR 1975 VAR SKOLENS KRISTENDOMSFAG I PRINCIPPET EN FORLÆNGELSE AF DEN KIRKELIGE UNDERVISNING OG FORKYNDELSE IND I SKOLEN. MEN SIDEN 1975 HAR FAGET HEDDET KRISTENDOMSKUNDSKAB – OG ER DEFINERET SOM ET IKKE-FORKYNDENDE FAG. NAVNET KAN FORLEDE EN TIL AT TRO, AT FAGETS KERNE ER KUNDSKABER, FACTS OG PARATVIDEN OM KRISTENDOMMEN. MEN DET ER I BEDSTE FALD EN FORSIMPLING. FORKLARING FØLGER:

af cand. pæd. Preben Medom Hansen, pædagogisk konsulent
Folkekirkens Skoletjeneste i Silkeborg • pmh@kk44.dk

Skolens formålsparagraf sætter rammen

Kristendomsfaget i folkeskolen er ikke religionsvidenskab-for-børn. Alle fag i folkeskolen har tværtimod en fælles opgave: nemlig at medvirke til at opfylde skolen overordnede formål, som er koncentreret udtrykt i skolen formålsparagraf. Her gengivet med de betydningsbærende ord highlightet.

§ 1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbedrer dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Hvert skolefag har fagformål der angiver, hvordan netop dette fag kan medvirke til at løfte den fælles dannelses- og uddannelsesopgave, der er fastsat i formålsparagraffen. Hvad kristendomsfaget angår, så skal man altså hverken søge fagets kerne i universitetsfaget religionsvidenskab eller i universitetsfaget

teologi. Kristendomskundskab har sin helt egen faglige profil og tilgang – selvom det selvfølgelig låner inspiration, metoder og stof fra universitetsfagene. De tre afsnit i fagformålet kan være en god måde at indkredse faget kerne på.

Den religiøse dimension Fagformålet stk. 1.

Formålet med undervisningen i kristendomskundskab er, at eleverne opnår kundskaber til at forstå den religiøse dimensions betydning for livsopfattelsen hos det enkelte menneske og dets forhold til andre.

Læg mærke til at kundskaber nok er fremhævet som nødvendige. Men det er kun et middel ift. det egentlige formål med undervisningen: at forstå den religiøse dimensions betydning

for livsopfattelse hos det enkelte menneske og dets forhold til andre. Det er netop her – i fokuseringen på den religiøse dimensions betydning – at faget overskrider det rent beskrivende og kundskabsformidlende, og tillige bliver undersøgende og livsfilosofisk. Efter min mening er det også her, at faget for alvor bliver interessant. Udtrykket "den religiøse dimension" er inspireret af Paul Tillich. I faghæftet for kristendomskundskab bliver begrebet defineret på denne måde:

Præmissen for beskrivelsen af faget er, at mennesket opfattes som et væsen, der har behov for at kunne se en mening med tilværelsen. En sådan mening kan ikke gives entydigt, hvorfor mennesket i mange sammenhænge er overladt til grundlæggende trosvalg som fundament i livet. Tilværelsens vilkårlighed, usikkerhed og skrøbelighed er på den ene side en stadig anfægtelse for den enkelte og udfordrer mennesket til at spørge selv efter en mening med det meningsløse, mens det på den anden side også kan forundres over glæden ved og begejstringen over livet, som det hver dag udfolder sig.

Det er denne spørgen ind til tilværelsens grundvilkår uden entydige svar, der defineres som den religiøse dimension i tilværelsen.

Det er altså de store spørgsmål – de spørgsmål som aldrig kan besvares entydigt – der er kernen i faget. Og det lægger op til helt andre undervisningsformer end ren kundskabs- og færdighedsformidling. Det lægger op til undren, diskussion, (livs)filosofi og grundige undersøgelser af hvordan andre har valgt at svare på de store spørgsmål. Eleverne skal som en vigtig del af undervisningen lære om, hvilke svar kristendommen giver. Her kommer kundskaberne ind i billedet. Men undervisningens kerne er spørgsmålene.

I faghæftet *Fælles mål 2009* viser denne illustration, hvordan de filosofisk-etiske spørgsmål er de centrale, og hvordan områderne *bibelske fortællinger, kristendommen og ikke kristne religioner* inddrages som perspektiver, udfordringer og mulige svar på spørgsmålene.

Netop fokuseringen på den religiøse dimension er omdiskuteret. Religionsvidenskabsfolk som fx Tim

Jensen og Michael Rothstein har argumenteret for, at faget bør være mere stringent kundskabsorienteret. Men mange praktikere – mig selv inklusiv – er glade for det nuværende fagformål fordi vi oplever, at det gør faget vedkommende og meningsfuldt.

Kristendommen fylder mest

Fagformålet stk. 2

Fagets centrale kundskabsområde er kristendommen, som den fremtræder i historisk og nutidig sammenhæng. Eleverne skal opnå kundskaber om de bibelske fortællinger og deres betydning for værdigrundlaget i vores kulturskreds. Derudover skal eleverne opnå kundskaber om ikke kristne religioner og livsanskuelser.

To forhold er vigtige her: For det første er det slået fast – både her i fagformålet og i fagets andre bestemmelser – at kristendommen er den religion, der skal fylde klart mest i undervisningen. Der er først krav om at inddrage andre religioner og livsanskuelser i de ældste klasser, men det er tilladt at gøre det før, hvis læreren vurderer det formålstjenligt.

For det andet fremgår det lige så tydeligt af fagets bestemmelser, at tilgangen til kristendommen skal være den samme som til alle andre religioner. Kristendom, jødedom, islam osv. er principielt ligestillede i undervisningen. Ingen religion bør

» For det første er det slået fast at kristendommen er den religion, der skal fylde klart mest i undervisningen.

fremstå som sandere eller rigtigere end andre, for religionernes sandheder er trossandheder – og her skal skolen være neutral. Denne ligestilling i tilgang gælder vel at mærke lige fuldt i klasser hvor alle elever kommer fra en kristen baggrund som i multireligiøse klasser.

Der er altså tale om en kvantitativ forskel men en kvalitativ ligestilling.

Stillingtagen og medansvar

Fagformålet stk. 3

Gennem mødet med de forskellige former for livsspørgsmål og svar, som findes i kristendommen samt i andre religioner og livsopfattelser, skal undervisningen give eleverne grundlag for personlig stillingtagen og medansvar i et demokratisk samfund.

Her står tydeligt, hvad faget skal gøre godt for: *give grundlag for personlig stillingtagen og medansvar i et demokratisk samfund.* En tydelig afgrænsning til den kirkelige undervisning, der sigter mod den personlige tro. Og en ligeså tydelig afgrænsning til religionsvidenskabens objektive og beskrivende tilgang, hvor viden er et mål i sig selv.

Kristendomsfaget i folkeskolen er altså normativt forstået på den måde, at det vil flytte eleverne et bestemt sted hen. Ikke til en bestemt tro eller holdning. Men til en position hvor der er : Viden om kristendommen og andre religioner, kendskab til hvad religion kan betyde for mennesker, eftertanke , personlig stillingtagen samt evne og vilje til at indgå i demokratiets fællesskab. En stor, men vigtig mundfuld!

Næste spørgsmål bliver så, om folkekirken kan spille med på den bane, som folkeskolens kristendomsfag har kridtet op. Fra min egen position som medarbejder i en folkekirkelig skoletjeneste, er jeg ikke i tvivl om, at svaret er og skal være "ja". ■

§1 Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling. Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Formålet med undervisningen i kristendoms-kundskab er, at eleverne opnår kundskaber til at forstå den religiøse dimensions betydning for livsopfattelsen hos det enkelte menneske og dets forhold til andre.

Stk. 2

Fagets centrale kundskabsområde er kristendommen, som den fremtræder i historisk og nutidig sammenhæng. Eleverne skal opnå kundskaber om de bibelske fortællinger og deres betydning for værdigrundlaget i vores kulturkreds. Derudover skal eleverne opnå kundskaber om ikke kristne religioner og livsanskuelser.

Stk. 3

Gennem mødet med de forskellige former for livsspørgsmål og svar, som findes i kristendommen samt i andre religioner og livsopfattelser, skal undervisningen give eleverne grundlag for personlig stillingtagen og medansvar i et demokratisk samfund.

VAND I BIBELEN

PÅ CYKEL MED ÅRGANG 1 OG 2 TIL OPLEVELSER I KIRKEN

Af Lone Ahers, Sogmedhjælper i Bording og Christianshede • loah@km.dk

"Og I kan godt glæde jer, det er altid spændende at komme op i kirken", siger læreren, der skal fortælle børnene hvorfor jeg er kommet.

Det er mandag morgen, på torsdag skal hele 1. og 2. årgang cykle ud til kirken og dykke ned i Bibelens store hav. Og det er jo sjovere at være i kirken, hvis man kan gi' den gas, også på det musikalske punkt, så jeg er på besøg på begge årgangene et par gange lige før for at øve 2 rytmiske sange, der hører til temaet. Jeg spiller ikke selv noget instrument, men fagter og playback og en powerpoint kommer jeg rigtigt langt med.

Alene med 1. årgang

Torsdag morgen kommer hele 1. årgang cyklende. De er friske og i godt humør, da de sætter sig på bænkene i kirken, og de lytter intenst, da præsten fortæller dem historien om Moses, der bliver reddet af vand indtil flere gange i sit liv. Efter den fortælling, skal de ud i de 4 hold, de af lærerne er delt ind i. I de hold skal de rundt og dykke ned i Bibelens store hav, og som tur-pas får de hver en flaske kildevand med deres navn og 6 afkrydsningsfelter. For hvert sted, de besøger, skal de have kryds i et felt, så de til sidst

har fyldt tur-passet helt op - og så har de noget at snakke med deres forældre om, når de kommer hjem med flasken. Det er dejligt at kunne give børnene en følelse af, at de er ventede til besøget i kirken; med lidt teknisk snilde og lærernes lister med hold fremsendt forinden er det ingen sag at printe labels ud med navne til alle vha. flettefunktion i fx Word.

I løbet af den næste time er der en vekslen mellem historiefortælling og aktiv deltagelse.

Peters fiskedræt skal de have genfortalt inden de fisker fisk med magnet, som giver nogle points i form af små kikse-fisk.

De leger en sangleg om Moses, der går gennem det Røde Hav, skrevet til anledningen på melodien "Bro bro brille" og bygget op lidt i stil med samme sangleg.

Mens de sidder på rækker på stole og siger "Hiv o høj" i indlagte pauser i fortællingen, hører de om dengang Peter gik på vandet.

Lidt brød undervejs

De skal ikke gå sukkerkolde, så de får et lille stykke brød til deres vand mens de spiller et repetitionsspil, hvor alle fortællingerne indgår. De skal høre om kvinden ved brønden og prøve selv at gå med en

spand på hovedet. I sommervejr ville det være fint at fylde vand i spanden, indendøre går det bedre med små lette bolde - de er heller ikke sjove at tabe.

De hører dåbens og døbefontens fortælling. Liv og død og vand hænger sammen, og for at de får en fornemmelse af det, skal de med ud på kirkegården og vande blomster på gravstederne med små børnevandkander.

100 børn i fællessang

Nu kommer 2. årgang også cyklende, og begge årgange skal mødes i kirken. De er ca. 100 børn, så det giver en rigtig god sang når de alle står i midtergangen og synger med på de rytmiske sange, de har lært forinden.

Præsten og dukken Frida har lavet et tv-indslag à la tv-avisen om Noas Ark og vandstanden, der stiger i verdenshavene, og den rundes af med at selveste Noa dukker op i kirken og fortæller, hvordan det ifølge Bibelen gik til, for Frida har selvfølgelig misforstået noget.

Alene med 2. årgang

Efter den fælles oplevelse i kirkerummet med alle eleverne, cykler 1. år-

fremstå som sandere eller rigtigere end andre, for religionernes sandheder er trossandheder – og her skal skolen være neutral. Denne ligestilling i tilgang gælder vel at mærke lige fuldt i klasser hvor alle elever kommer fra en kristen baggrund som i multireligiøse klasser.

Der er altså tale om en kvantitativ forskel men en kvalitativ ligestilling.

Stillingtagen og medansvar

Fagformålet stk. 3

Gennem mødet med de forskellige former for livsspørgsmål og svar, som findes i kristendommen samt i andre religioner og livsopfattelser, skal undervisningen give eleverne grundlag for personlig stillingtagen og medansvar i et demokratisk samfund.

Her står tydeligt, hvad faget skal gøre godt for: *give grundlag for personlig stillingtagen og medansvar i et demokratisk samfund.* En tydelig afgrænsning til den kirkelige undervisning, der sigter mod den personlige tro. Og en ligeså tydelig afgrænsning til religionsvidenskabens objektive og beskrivende tilgang, hvor viden er et mål i sig selv.

Kristendomsfaget i folkeskolen er altså normativt forstået på den måde, at det vil flytte eleverne et bestemt sted hen. Ikke til en bestemt tro eller holdning. Men til en position hvor der er : Viden om kristendommen og andre religioner, kendskab til hvad religion kan betyde for mennesker, eftertanke , personlig stillingtagen samt evne og vilje til at indgå i demokratiets fællesskab. En stor, men vigtig mundfuld!

Næste spørgsmål bliver så, om folkekirken kan spille med på den bane, som folkeskolens kristendomsfag har kridtet op. Fra min egen position som medarbejder i en folkekirkelig skoletjeneste, er jeg ikke i tvivl om, at svaret er og skal være "ja". ■

§1 Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling. Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Formålet med undervisningen i kristendomskundskab er, at eleverne opnår kundskaber til at forstå den religiøse dimensions betydning for livsopfattelsen hos det enkelte menneske og dets forhold til andre.

Stk. 2

Fagets centrale kundskabsområde er kristendommen, som den fremtræder i historisk og nutidig sammenhæng. Eleverne skal opnå kundskaber om de bibelske fortællinger og deres betydning for værdigrundlaget i vores kulturkreds. Derudover skal eleverne opnå kundskaber om ikke kristne religioner og livsanskuelser.

Stk. 3

Gennem mødet med de forskellige former for livsspørgsmål og svar, som findes i kristendommen samt i andre religioner og livsopfattelser, skal undervisningen give eleverne grundlag for personlig stillingtagen og medansvar i et demokratisk samfund.

VAND I BIBELEN

PÅ CYKEL MED ÅRGANG 1 OG 2 TIL OPLEVELSER I KIRKEN

Af Lone Ahers, Sognemedhjælper i Bording og Christianshede • loah@km.dk

"Og I kan godt glæde jer, det er altid spændende at komme op i kirken", siger læreren, der skal fortælle børnene hvorfor jeg er kommet.

Det er mandag morgen, på torsdag skal hele 1. og 2. årgang cykle ud til kirken og dykke ned i Bibelens store hav. Og det er jo sjovere at være i kirken, hvis man kan gi' den gas, også på det musikalske punkt, så jeg er på besøg på begge årgangene et par gange lige før for at øve 2 rytmiske sange, der hører til temaet. Jeg spiller ikke selv noget instrument, men fagter og playback og en powerpoint kommer jeg rigtigt langt med.

Alene med 1. årgang

Torsdag morgen kommer hele 1. årgang cyklende. De er friske og i godt humør, da de sætter sig på bænkene i kirken, og de lytter intenst, da præsten fortæller dem historien om Moses, der bliver reddet af vand indtil flere gange i sit liv. Efter den fortælling, skal de ud i de 4 hold, de af lærerne er delt ind i. I de hold skal de rundt og dykke ned i Bibelens store hav, og som turpas får de hver en flaske kildevand med deres navn og 6 afkrydsningsfelter. For hvert sted, de besøger, skal de have kryds i et felt, så de til sidst

har fyldt tur-passet helt op - og så har de noget at snakke med deres forældre om, når de kommer hjem med flasken. Det er dejligt at kunne give børnene en følelse af, at de er ventede til besøget i kirken; med lidt teknisk snilde og lærernes lister med hold fremsendt forinden er det ingen sag at printe labels ud med navne til alle vha. flettefunktion i fx Word.

I løbet af den næste time er der en vekslen mellem historiefortælling og aktiv deltagelse.

Peters fiskedræt skal de have genfortalt inden de fisker fisk med magnet, som giver nogle points i form af små kikse-fisk.

De leger en sangleg om Moses, der går gennem det Røde Hav, skrevet til anledningen på melodien "Bro bro brille" og bygget op lidt i stil med samme sangleg.

Mens de sidder på rækker på stole og siger "Hiv o høj" i indlagte pauser i fortællingen, hører de om dengang Peter gik på vandet.

Lidt brød undervejs

De skal ikke gå sukkerkolde, så de får et lille stykke brød til deres vand mens de spiller et repetitionsspil, hvor alle fortællingerne indgår. De skal høre om kvinden ved brønden og prøve selv at gå med en

spand på hovedet. I sommervejr ville det være fint at fylde vand i spanden, indendøre går det bedre med små lette bolde – de er heller ikke sjove at tabe.

De hører dåbens og døbefontens fortælling. Liv og død og vand hænger sammen, og for at de får en fornemmelse af det, skal de med ud på kirkegården og vande blomster på gravstederne med små børnevandkander.

100 børn i fællessang

Nu kommer 2. årgang også cyklende, og begge årgange skal mødes i kirken. De er ca. 100 børn, så det giver en rigtig god sang når de alle står i midtergangen og synger med på de rytmiske sange, de har lært forinden.

Præsten og dukken Frida har lavet et tv-indslag à la tv-avisen om Noas Ark og vandstanden, der stiger i verdenshavene, og den rundes af med at selveste Noa dukker op i kirken og fortæller, hvordan det ifølge Bibelen gik til, for Frida har selvfølgelig misforstået noget.

Alene med 2. årgang

Efter den fælles oplevelse i kirkerummet med alle eleverne, cykler 1. år-

» Det er dejligt at kunne give børnene en følelse af, at de er ventede til besøget i kirken

gang tilbage til skolen, og 2. årgang har samme program i 4 hold som 1. årgang har haft om morgenen. På den måde får alle elever ca. 2 timers oplevelser i kirken og vi har rum og folk nok til at gennemføre projektet på en måde, så hver enkelt elev kan være aktiv og prøve alt det, der er på programmet.

Programmet kan gennemføres med 4 voksne i kirken, og lærerne går med de hold, der har mest brug for en voksen tilstede. Vi veksler mellem at have dette tema om vand og et lignende om dyr i Bibelen, så 1. og 2. årgang hvert år kommer på besøg sidst på skoleåret. På den måde kan vi bygge på erfaringerne fra sidste besøg og ingen klasse får samme tema 2 gange. ■

ZAKÆUS GIVER

Af Susanne Pedersen, sognemedhjælper ved Sunds Kirke • sus@sundskirke.dk

» For fjerde år i træk blev skolekirkeprojektet "Så rejser vi op til Jerusalem" afviklet med stor succes i og omkring Hedeagerkirken i Herning.

Mon der også blev serveret nybagte boller fra Guldbageren og små brixjuice fra fakta, da Jesus var gæst hos Zakæus? De mange 5. klasses elever fra Herning Provsti forsynede sig ivrigt, da der endelig blev sagt værsgo. De havde netop afsluttet en længere rejse rundt i Jerusalem, så den naturlige sult var vagt og frokosten blev indtaget med stor velbehag.

God forberedelse

For fjerde år i træk blev skolekirkeprojektet "Så rejser vi op til Jerusalem" afviklet med stor succes i og omkring Hedeagerkirken i Herning. Tilslutningen fra Herning Provstis skoler har hvert år været rigtig flot. Over 2 dage oplever i alt fem- sekshundrede 5. klasses elever at rejse op til Jerusalem. Som forberedelse til selve dagen har klasserne lavet forskellig ting. Nogle har lavet flotte udklædninger, som de kommer iklædt. Andre har bidraget med at lave farverige kulisser og effekter som f.eks. lerkrukker og papmache-fisk. Elevernes kreativiteter bruges til at pynte telte og område op med. De fleste klasser har tillige på forhånd lært udvalgte sange og salmer, som synges i fællesskab i løbet af dagen.

Mange frivillige

Der er mange frivillige i sving for at få de 2 dage afviklet. Særligt Y's Men og Y's Menetter gør en fantastisk indsats. De sørger f.eks. for opsætning af de mange telte/pavil-

FROKOST

5. KLASSER FRA HERNING PROVSTI INDTAGER HEDEAGERKIRKEN

loner rundt på området. Og de sørger for at skabe stemning på Jerusalems torv med diverse rekvisitter og effekter som uld, kartere, tæpper, træskamler og dag gammelt brød fra bageren.

Totalteater

Når dagen oprinder, bliver elever og lærere hentet på skolerne af turistbusser og kørt til Hedeagerkirken. Her samles alle på pladsen foran kirken. Som det første kommer Jesus og leder den store flok gennem gaderne i Jerusalem. Undervejs stopper han under et træ. Det viser sig, at den berygtede overtolder Zakæus sidder oppe og gemmer sig i træets krone, og Jesus snakker med ham. Samtalen udmunder i, at Jesus vil komme til frokost hjemme hos Zakæus, og at hele Jesu følge er velkommen til at spise med. Men inden da skal de mange elever rundt i Jerusalem og møde forskellige bibelske personer, som holder til i de opsatte telte og pavilloner.

Skikkelser fra Jesu tid

I mindre grupper ledes eleverne rundt af disciple, som er frivillige folk i projektet. Eleverne møder f.eks. Maria Magdalene, der fortæller om sit kummerlige liv som prostitueret. De møder Kaifas, der forsøger at overbevise dem om, at ham Jesus er en løgner og bedrager, som de skal holde sig langt fra. De møder den lille dreng (i form af en teaterhåndduke), som har oplevet det fantastiske

under, at Jesus opvakte Lazarus fra de døde. De møder fiskeren Peter, der står med sit fiskenet og fortæller om de mange fantastiske ting han har oplevet som en af Jesu nære venner. De møder Johannes Døberen, der står med vilt hår i Jordanfloden og døber de folk, der vil høre Gud til. Jævnligt må de forholde sig til, at Zakæus bryder ind med sine blå dødningehovedskattekister for at presse dem til at betale skat. Det hele foregår som et stort totalteater. Folk er udklædte og der er aktivitet og råben, liv og leben fra alle kanter.

Til frokost hos Zakæus

Efter nogle timer kaldes alle til at komme og være med til frokosten hos Zakæus. Inde i menighedslokalet er det lange bord dækket og de mange elever stuver sig sammen. Her synges et par fællessalmer og alle overhører samtalen mellem Jesus og Zakæus, hvor Zakæus lover at ændre sit liv og ikke længere være den berygtede overtolder. Han lover, i alles påhør, at betale penge tilbage og dermed råde bod på alle de gange, han har krævet for meget i skat fra folket i Israel. Jesus velsigner Zakæus og hans hus og Zakæus byder alle til at spise af hans veldækkede bord. Det lader eleverne sig ikke sige to gange. Efter få øjeblikke er det lange bord tomt og alle er velforsynet med dejligt brød og drikke.

Der bliver sagt velbekomme og tak for en dejlig dag. Eleverne går ud og finder den bus, der skal køre dem tilbage til deres skole – uden tvivl en god oplevelse rigere.

TRO

– NÅR IMAMEN OG PRÆSTEN RYKKER IND PÅ GYMNASIET

MØDER

TRO

Af Karen Togsverd Hansen, Sognepræst i Struer • KTH@km.dk

Spørgelysten er stor, og vi har nok at gøre med at formulere klare svar til de opmærksomme gymnasieelever, der gerne vil have ren besked. Vi sidder ved et bord på podiet i gymnasiets festsal, som en slags eksperter i hver vores religion. Imam Radwan Mansour er kørt hele vejen fra Gellerup i Århus og har fået fri fra jobbet som lærer på den muslimske friskole i dag for at kunne deltage i det årligt tilbagevendende arrangement sammen med mig i Struer. Vi sidder der side om side – og det rummer klart et budskab i sig selv, at vi sidder dér i respekt for hinanden. At vi kan smile og joke af os selv og hinanden, og at vi ikke ser hinanden som fjender.

“Tror de kristne egentlig også på dommedag?”

Samtidigt fremgår det tydeligt af det, vi siger, at der både er mange ligheder mellem kristendom og islam, og at der også er mange forskelle. De mange unge gymnasieelever i Struer, hvor størstedelen er både døbt og konfirmeret, bliver ikke kun nysgerrige efter at høre noget om islam, men i høj grad også om kristendommen, når den som i dag holdes op imod en anden religion. Derfor er mindst halvdelen af spørgsmålene stillet til mig som præst, for det er som om, det går op for dem, at der er mange ting i deres egen religion, som de ikke ved særlig meget om. Og så er de også nysgerrige efter at vide, hvordan jeg praktiserer kristendommen i hverdagen. Om min tro påvirker mit liv i samme omfang, som troen helt tydeligt påvirker imamens liv med bøn 5 gange dagligt, faste i hele ramadanmåneden, kravet om at give almisse osv.

"Er det ikke svært for muslimske unge at være med til fester, når de ikke må drikke?"

Hvem står bag

Det er mig som præst, der i samarbejde med børne- og ungdomsarbejder Charlotte Nygaard har taget initiativet til "Tro møder Tro". Om formiddagen har vi inviteret 9. klasserne fra byens tre folkeskoler hen i sognegården til arrangementet, og over middag er vi på gymnasiet, hvor vi møder 3.-g-erne, der alle har religion på skemaet som et obligatorisk fag. Vi har hvert år søgt penge af Struer Y's Men's Club, som dækker udgifter til kørsel og honorar til imamen, for det er væsentligt lettere at henvende sig til skolerne og tilbyde et arrangement, når der ikke er udgifter forbundet med det for dem. Såvel skoleledere som undervisere reagerer da også meget positivt på vores henvendelse og bakker op om arrangementet.

"Mener I, at homoseksuelle skal have lov til at blive gift?"

Selve konceptet

Selve konceptet bag "Tro møder tro" er enkelt. Vi har på forhånd valgt 8 emner, som er en blanding af dogmatik og praktik. Imamen og jeg får et par minutter hver til at gøre rede for ét af emnerne, hvorefter børne-

og ungdomsarbejderen går rundt med mikrofonen og giver mulighed for, at eleverne stiller spørgsmål, før vi går videre til næste emne. Eleverne har på forhånd forberedt spørgsmål i klasserne, og det er nødvendigt, for at vi kommer godt i gang, men undervejs opstår der også mange spontane spørgsmål, særligt blandt gymnasieeleverne. Efter ca. fem kvarter bliver ordet givet frit, så spørgsmål om alle emner kan komme frem, og selv om jeg fornemmer, at det ærgrer Radwan Mansour lidt, at så mange spørgsmål til ham drejer sig om svinekød og alkohol og tørklæder, så gør han tålmodigt rede for baggrunden for, at også muslimer i Danmark anno 2013 følger disse forskrifter.

"Er det i virkeligheden ikke bare den samme Gud som kristne og muslimer tror på?"

Hvad kommer der ud af det?

Som præst ser jeg dagen som en god lejlighed til at få formidlet en masse kristendom til de unge. I mødet med noget andet, står det meget klarere, hvad det er for et budskab, som er kristendommens. Desuden er jeg med til at signalere respekt og forståelse for mennesker med en anden tro end min, og vi er med til at nedbryde mange fordomme ved at give de unge reel viden om islam. Jeg oplever derfor "Tro møder Tro" som udbytterigt for såvel elever og lærere, som for Radwan Mansour som imam og mig som præst, og jeg tager hvert år godt brugt, men glad hjem fra "Tro møder Tro."

Uddrag fra gymnasiets beskrivelse af faget religion:

Formål:

Gennem faget opnår eleverne viden om og forståelse af religioner. De får indsigt i sammenhæng og spændingsfelter inden for de enkelte religioner, mellem religionerne indbyrdes og i forholdet mellem religion og samfund. Der opnås forståelse for egne og andres holdninger på baggrund af religiøse eller sekulære traditioner...

Tro møder Tro er bygget op om følgende emner:

1. Gud, Jesus og Mohammed
2. Bøn og tro i dagligdagen
3. Straf og tilgivelse, fortabelse og frelse
4. Kærester og seksualitet
5. Kønsroller og klædedragt
6. Spiseregler og alkohol

EN LÆRERS ERFARINGER MED AT KOMME PÅ BESØG I KIRKEN

Af Bitten Longholm, lærer på Lynge skole

SKOLEN PÅ BESØG

I KIRKEN

Et katalog med tilbud

På vores skole modtager vi hvert år inden sommerferien et "katalog" fra Skoletjenesten med tilbud til kristendomsundervisningen på de forskellige klassetrin. For lærere, der tidligere har deltaget i et eller flere forløb, er dette et katalog, vi ser frem til, og vi anbefaler altid nye lærere at tilmelde sig. Jeg har undervist i kristendom/religion på alle klassetrin i mine atten år som lærer. Det er et fag med et indhold, jeg har stor glæde ved at formidle. På det sidste er der udgivet gode materialer til faget. Materialer i øjenhøjde og med god tekst og layout.

Gode materialer

Materialerne fra Skoletjenesten er i den forbindelse prikken over i'et. De er grundigt gennemarbejdet, alt er indeholdt – salmetekster med cd, gode illustrationer, spil, forslag til samtale, undervisningsforløb og lærervejledning, og derudover har vi været på flere ture. Min klasse har flere gange afsluttet forløbene "Et møde med den danske salme" med fællessang med andre af kommunens klasser i Engholm kirke, Allerød.

Englejagt

Vi har også været på englejagt i Frederiksborg slotskirke med stor succes og i Lynge sognegård til et fremragende foredrag om den norske maler Nikolai Astrup. Forløbene kan ofte med fordel tværlægges med andre fag, ofte billedkunst, men også historie og dansk. Jeg vil også gerne fremhæve den effektive og venlige mailkontakt, man har med Skoletjenesten.

» Vi har også været på englejagt i Frederiksborg slotskirke med stor succes

» Min klasse har flere gange afsluttet forløbene "Et møde med den danske salme" med fællessang med andre af kommunes klasser

Salmesang og profetkort

Jeg spurgte min klasse i forbindelse med, at jeg skulle skrive dette: Hvad husker I? Hvad kan jeg hilse og sige? En dreng sagde: "Vi sang meget engang!", andre fremhævede turene ude, alle sagde: "Profetkortene!", et spil vi havde til et forløb i tredje klasse, som de var vilde med.

Logistikken skal tænkes med

Som en nabokommune til Hillerød og oven i købet en skole ude på landet med store transport-udfordringer blev et mødetidspunkt i Slotskirken kl. 8 en vintermorgen kun en realitet ved gode forældres velvilje til at køre hinandens børn. Man bør betænke at lægge de lokale(ste) skoler først på dagen.

» Jeg er en stor fan af Skoletjenestens undervisningstilbud

Ris og ros

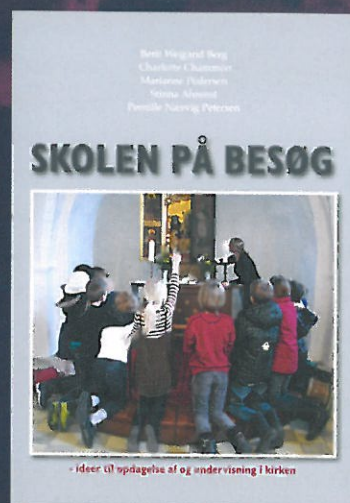
For egen regning vil jeg sige, at tilbuddene gerne måtte komme til skolen, før næste års planlægning går i gang i start maj.

Endvidere kom vi til en mørk og lukket kirke, måtte vente på en præst, der var forsinket og først skulle tænde lys og finde materialer frem. Det har sikkert været et enkeltstående tilfælde, men virkede lidt nedslående for engagementet, at vi ikke var ventet.

Jeg er en stor fan af Skoletjenestens undervisningstilbud; Både elever og lærere bliver begejstrede og kloge. Man kan frit bruge materialet i det omfang, der er tid og mulighed for. Og: "Der må altså gerne være flere spil".

(– hilsen 6.a)

Skolen på besøg

Bogen rummer færdige ideer til skolebesøg. Ideerne er fordelt ud på klassetrin og rummer ideer til små og større aktiviteter, til indendørs- og udendørsaktiviteter og til kortere og længere varighed.

Skolen på besøg

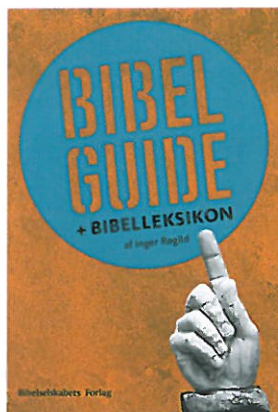
Ideer til opdagelse af og undervisning i kirken

Berit Weigand Berg m. fl. (red.)

279,- • Aros Underviser

Aros
underviser

B O G A N M E

Bibelguide

Af Inger Røgild,
Bibelselskabet, kr. 199,-
144 sider.

Bibelguiden er ikke stor, 144 sider inkl. landkort, og er en fint disponeret og overkommelig introduktion til Bibelen. Lidenheden til trods kommer den omkring mange vigtige overvejelser og interessante

synsvinkler: Hvordan skal f.eks. Bibelen læses? Med fundamentalistiske, historisk-kritiske, eksistentielle eller litterære briller? (Guiden bruger selv de historisk-kritiske briller) eller: Hvor er der fælles stof i Bibelen og Koranen? eller: Hvor finder vi bibelske vendinger i dagligsproget?

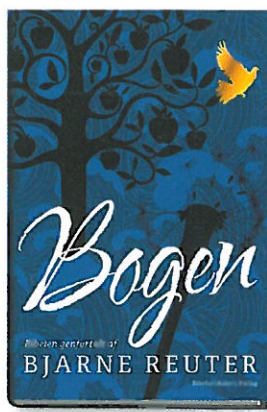
Når guiden kan komme så vidt omkring, skyldes det, at den gennemgår Bibelen tematisk og bruger den helt brede pensel, men det er en gevinst for overskueligheden. Kapitlet "Bibelen – kort fortalt" er således overstået på 7 sider, men kommer, sammen med "Centralt i Bibelen" rigtig godt rundt om det allervigtigste.

Bogens sidste del kaldes Bibelleksikon. Her finder man lister over bibelske personer, over vanskelige ord og over centrale temaer og tekster, med tilhørende skriftsteder.

Endelig er der allerbagest fire sider med landkort. Det er reliefkort i smukke farver, men desværre ikke særligt anvendelige, da det er meget vanskeligt at læse stednavnene. Det går lige på kyster og sletter, men i bjergene er det helt umuligt!

Skolebibelens Bibelguide og Bibelleksikon er nu for første gang tilgængelig i en selvstændig og let redigeret udgivelse!

Kasper Høyer, kmh@km.dk

Bogen

Af Bjarne Reuter
Bibelselskabet, kr. 333,29
Paperback kr. 275,-

Da Bogen blev udgivet 2012 var der forskellige interviews med Bjarne Reuter, som fortalte om den store udfordring ved at gendigte så kendt og fundamentalt et stof som

Bibelen, og derudover må man også regne med hård kritik, når man giver sig ud i at bearbejde en tekst, som så mange har så nært et forhold til. Men Bibelselskabets intention var vel netop at få dem i tale, som ikke i forvejen har et nært forhold til teksten, og det er al ære værd.

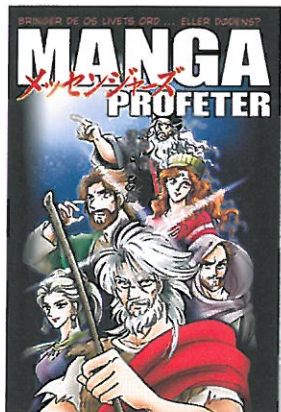
Det er ikke alle steder, det brænder lige meget på for Bjarne Reuter selv, mærker man. De bedste og mest levende passager er genfortællingerne af Jobs bog, Jonas' bog og evangelierne, mens fortællingerne om patriarkerne, Moses og David ikke bærer præg af det samme personlige engagement, og nogle steder ikke er så grundigt bearbejdet. F.eks. hedder det om Jakob, at han var et stille gemyt og en indadvendt menneske, men lidt senere, at han så noget af sig selv i sin uadvendte og veltalende søn Josef. Eller vi hører om kong Davids magtmisbrug overfor Batseba og Urias, og først to sider senere om kong Sauls selvmord: er der nogen mening med denne ombytning på begivenhederne? Det virker ikke sådan, det virker mere som rod i manuskriptet.

Ud over de håndværksmæssigt svage steder vil enhver bibellæser og -elsker kunne finde sine steder at pege på og ærgre sig over, hvor vigtigt stof er udeladt eller tolkningen rammer ved siden af; det må man som nævnt regne med, når man giver sig ud i at genfortælle Bibelen.

Men når alt er sagt får man over 300 letlæste sider en loyal genfortælling af Bibelen i hovedtræk, og nogle steder interessant, engageret, morsom og rigtig god!

Kasper Høyer, kmh@km.dk

L D E L S E R

Profeter i MANGA

Bibelselskabet

Bogen, som hører til serien af Bibelens Manga-tegneserier, bliver udgivet som den femte i rækken, men skal læses som den tredje efter Manga-mosebøgerne og Manga-monarker.

Lad det være sagt med det samme: Det var en rigtig god bog, hvor man lærer noget om kristendommen.

Det første man lægger mærke til er de flotte illustrationer – tegnet i den japanske mangastil, som egner sig fantastisk til Bibelens handling.. Man kommer tæt på personer og historier fra Bibelen, som man ikke kendte i forvejen, og fantasien får alligevel plads.

Bogen begynder efter kong Davids død. Hans søn den kloge Salomon overtager riget. Herefter præsenteres vores favorit-profet Elias, han er den første profet og hans flugt fra den onde dronning Jezabel, fik os helt ud på stolekanten.

Herefter følger et utal af profeter: Elisa, Jonas, Amosi alt 13 bliver det til. Det er en svaghed i bogen, at når man vil fortælle om så mange profeter, så gentages

den samme handling mange gange. Det er desuden ikke alle detaljer, der bliver helt forståelige, og nogle forklaringer virker lidt tynde.

Men det ligger jo i projektet, at hvis man vil fortælle om alle profeter, så er der meget, der skal nås, og egentlig kan vi godt lide, at den er så grundig, så vi får kendskab til alle profeterne.

Bogen handler dog ikke kun om profeter.

Næstsidste fortælling om den smukke dronning Esther, der redder sine jødiske landsmænd fra den onde Haman, skiller sig ud, og bogen afsluttes med Malakias den sidste profet inden ledestjernen viser sig på himlen og skal lede de vise mænd til Jesus.

En slags efterskrift får Biblens slægtshistorie til at hænge sammen, og de sidste sider giver et godt overblik over profeternes rejser og navne samt kongerne, som giver dem både ondt og godt modspil.

Hvis et barn på 10-14 år skal vide noget om Bibelen, vil vi varmt anbefale Manga-serien. Hvis man er yngre, skal den nok læses højt, og have lidt forklaringer undervejs.

Hvis man først er bidt af serien, så vil MANGA-profeter også være spændende læsning.

*Anmeldt af Theodor og Laurits Boile Nielsen
(skoleelever på 11 år)*

BOGANMELDELSER

Kære Jesus Kistus

*Jeg tror sgu ik' på dig.
Kun lidt*
Signe Berg og
Morten Wassmer (red.)
Forlaget Alfa. 98 sider.
Pris: 148,-

Folkets bønner

Bøn er et almenmenneskeligt fænomen, og dog er det en form for kommunikation som skiller sig ud fra alt andet, og kan overordnet bestemmes som udtryk for enten tak, klage eller bøn for et andet menneske. En bøn kan både være tavs, italesat og skriftlig, og man behøver ikke være særlig lærd for at bede. Det er blevet tydeligt efter udgivelsen af en bog med folkebønner.

Gennem et årti har medarbejderne ved Natkirken i Københavns Domkirke samlet de bønner, som de anonyme natkirkegængere skrev på små stykker papir og som lidt senere samme aften blev læst op i Natkirken. Disse meget forskellige bønner er nu blevet sorteret, og det er der kommet et fint lille opbyggeligt værk ud af, hvorfra der her skal bringes nogle eksempler. Bogen er inddelt i temaer, og starter rimeligt nok med tvivlen.

Kære Gud

Hvor er du henne? Jeg kan ikke høre dig. Jeg kan ikke mærke dig. Jeg kan ikke se dig. Jeg beder om lys og retning. Amen

Det er også i dette afsnit at den bøn, som er blevet bogens titel, findes:

Kære Jesus Kistus. Jeg tror sgu ik' på dig. Kun lidt.

Flere vil nok hæfte sig ved den alternative stavemåde i bønnerne, men den er altså fastholdt – selv i bogens titel. Efter bønnerne om tvivlen kommer et afsnit om troen:

Gud, hjælp mig, når jeg vil bestemme, hvem du er! Hjælp mig til at tro!

Men det er når vi konfronteres med døden at det bliver alvor og svært. Det står rystende klart i bogens afsnit om døden:

Kære Gud

Min kæreste er hos dig. Savnet er forfærdeligt. Pas på ham.

Som sørgende og efterladt er det ikke ualmindeligt at føle sig ensom. Sorg er at brænde inde med sin kærlighed:

Gud!

Jeg beder dig!

Giv mig en at leve sammen med!

En at spise med!

En at sove med!

En at elske med!

Riv mig ud af denne frygtelige isolation.

Du, de ensommes Gud.

Amen.

Mennesker har til alle tider haft tilbøjelighed til at fare vild i livet og i kærligheden, og når det erkendes kan det formulere som en bøn:

Kære Gud

Hjælp mig at stå selv – og tage imod den kærlighed, som min kone viser mig...

Lykkes det at finde fodfæste kan det også udtrykkes:

Tak Gud

Tak fordi jeg nu har mod til at se mig selv i øjnene og tør træde ud i livet.

Tak fordi jeg tør erkende min nervøsitet og tør fejle.

Far, jeg beder dig om at lede mig.

Amen.

Bogen slutter med folkets fælles bøn, nemlig **Fadervor**.

Det er en bog som kan være til hjælp og inspiration for dem der gerne vil bede, men er usikre på hvordan man kan formulere en bøn. Af samme grund får den en varm anbefaling.

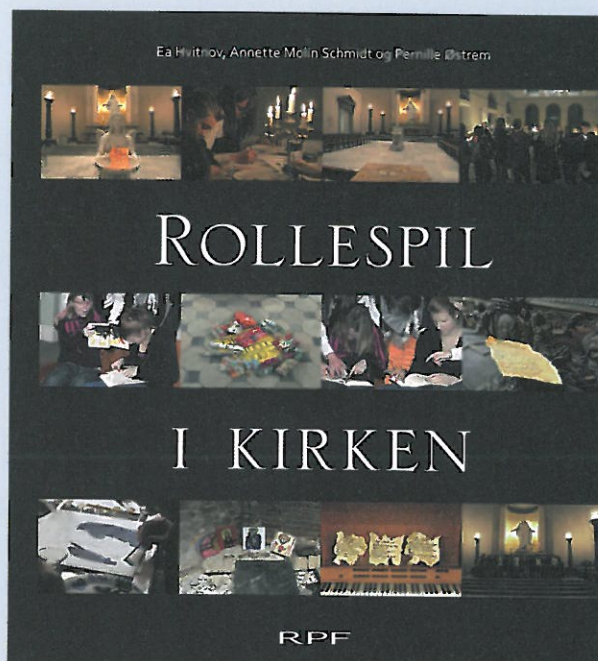
Af Per Vibskov Nielsen,
mail: PVN@km.dk

Rollespil i kirken

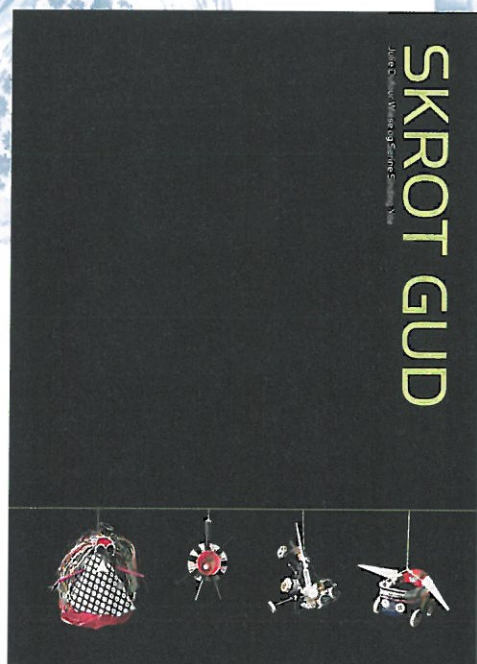
En praktisk »køgebog«, som leverer grydeklare opskrifter til forskellige rollespil som metode i konfirmandundervisningen og i arbejdet med unge generelt.

Rollespil i kirken

Ea Hvitnov, Annette Molin Schmidt og Pernille Østrem
375,-

RPF

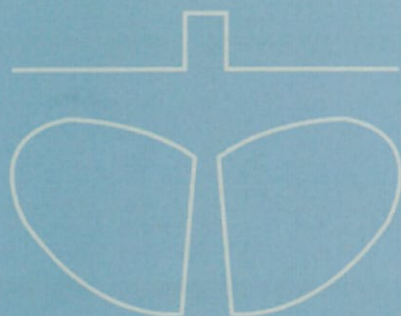
Skrot Gud

Erfaringer og billeder fra et projekt med fire tredjeklasser, hvor 100 børn har givet hver sin skrot-fortolkning af ordet Gud. Den indeholder konkrete idéer, inspiration og vejledning til, hvordan man som underviser kan benytte skrot og genbrug i fortolkningen af komplekse eksistentielle begreber.

Skrot Gud

Julie Dufour Wiese og Serine Sinding Yde
289,-

RPF

TRO I MØDET

Et dåbsoplæringsmateriale udviklet i samarbejde mellem Stiftsarbejdet 'Folkekirke og Religionsmøde' og TPC. Fokus er på, at et religiøst mangfoldigt samfund stiller indføring i kristentro over for en række nye, praktiske, pædagogiske og teologiske udfordringer. Det er især udviklet til folkekirkens møde med mennesker inspireret af østlig religiøsitet og muslimer.

Materialet består af:

- En vejlederbog, som giver et konkret redskab til samtaler i en religiøst mangfoldig kontekst.
- Deltagerhæfte, som formidler i tekst og billeder centrale dele af den kristne tros kilder, lære, liv og praksis som oplæg til læsning og samtale.

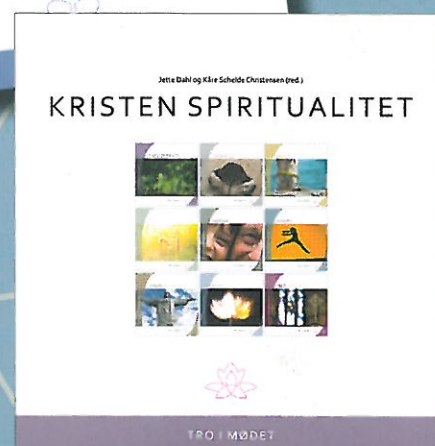
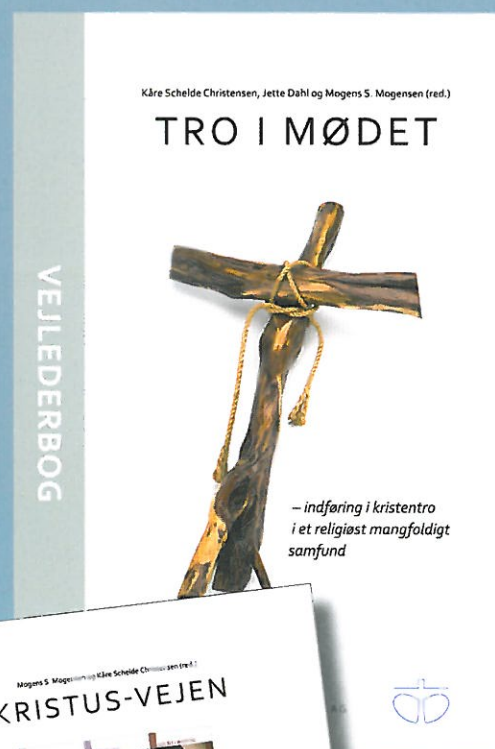
Tro i mødet

Kåre Schelde Christensen, Jette Dahl
og Mogens S. Mogensen (red.)

Vejlederbog: 249,-

Deltagerhæfter (9 stk.): 99,-

Unitas Forlag

Unitas
FORLAG